

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต ในหน่วยงานภาครัฐ
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙

ของเทศบาลตำบลแม่ฮ่องสอน
อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่

โทรศัพท์: ๐๕๓-๐๔๓๖๖๔ ต่อ ๒๓๒

<http://www.maepong.go.th>

๑. ที่มาและความสำคัญ

การทุจริตคอร์รัปชันยังคงเป็นปัญหาสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาประเทศในหลายมิติ ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และความเชื่อมั่นของประชาชนต่อการบริหารราชการแผ่นดิน โดยเฉพาะในภาคการบริหารงานภาครัฐที่มีหน้าที่ในการใช้อำนาจและทรัพยากรของรัฐเพื่อประโยชน์สาธารณะ หากขาดระบบการควบคุมและกำกับดูแลที่มีประสิทธิภาพ อาจก่อให้เกิดความเสี่ยงต่อการทุจริตหรือการใช้ดุลยพินิจโดยมิชอบซึ่งส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์ขององค์กร ความโปร่งใสในการบริหารราชการ และความเชื่อมั่นของประชาชนที่มีต่อหน่วยงานภาครัฐ

ปัจจุบันรัฐบาลได้ให้ความสำคัญกับการส่งเสริมธรรมาภิบาลและการป้องกันการทุจริตใน ภาครัฐอย่างจริงจัง โดยกำหนดนโยบายและมาตรการต่างๆ เพื่อยกระดับมาตรฐานความโปร่งใสของหน่วยงาน ภาครัฐ อาทิ การดำเนินการตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการต่อต้านการทุจริตและประพฤติ มิชอบ รวมถึงการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment : ITA) ซึ่งเป็นกลไกสำคัญในการส่งเสริมให้หน่วยงานของรัฐมีระบบการบริหาร จัดการที่โปร่งใส ตรวจสอบได้ และลดโอกาสการเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน (Conflict of Interest : COI) อันเป็น ปัจจัยสำคัญที่อาจ นำไปสู่การทุจริตหรือการประพฤติมิชอบในภาครัฐ

เทศบาลตำบลแม่โป่ง ในฐานะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีบทบาทสำคัญในการพัฒนา ตำบล แม่โป่งการให้บริการสาธารณะ และการบริหารจัดการทรัพยากรของรัฐเพื่อประโยชน์ของประชาชนใน พื้นที่ได้ ตระหนักถึง ความสำคัญของการป้องกันและลดความเสี่ยงในการเกิดการทุจริตในทุกกระบวนการ การดำเนินงาน ขององค์กร จึงได้ ดำเนินการจัดทำรายงานการประเมินความเสี่ยงการทุจริต เพื่อใช้เป็นเครื่องมือ ในการ วิเคราะห์ ระบุ และประเมิน ความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากกระบวนการปฏิบัติงานของหน่วยงาน รวมทั้ง กำหนด มาตรการและแนวทางในการ ควบคุม ป้องกัน และลดโอกาสการเกิดการทุจริตอย่างเป็นระบบ

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตดังกล่าวจะช่วยให้เทศบาลตำบลแม่โป่งสามารถค้นหาและ ระบุ จุดอ่อนหรือช่องว่างของระบบการปฏิบัติงานที่อาจก่อให้เกิดความเสี่ยงต่อการทุจริต ตลอดจนกำหนด มาตรการ ป้องกันเชิงรุกที่เหมาะสม เพื่อให้การดำเนินงานของหน่วยงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โปร่งใส และสอดคล้องกับ หลักธรรมาภิบาล อีกทั้งยังเป็นการส่งเสริมวัฒนธรรมองค์กรที่ยึดมั่นในความซื่อสัตย์สุจริต สร้างจิตสำนึกด้าน คุณธรรมและจริยธรรมให้แก่บุคลากรของเทศบาลตำบลแม่โป่งในการปฏิบัติหน้าที่ เพื่อประโยชน์ของประชาชนและ ส่วนรวมเป็นสำคัญ

ดังนั้น การจัดทำรายงานการประเมินความเสี่ยงการทุจริตของเทศบาลตำบลแม่โป่งจึงเป็นกลไก สำคัญในการยกระดับมาตรฐานการบริหารจัดการภาครัฐขององค์กรให้มีความโปร่งใส มีระบบ การควบคุมที่ เหมาะสม และสามารถป้องกันการทุจริตได้อย่างมีประสิทธิภาพ อันจะนำไปสู่การเสริมสร้าง ความเชื่อมั่นของ ประชาชนต่อการบริหารราชการของเทศบาลตำบลแม่โป่งและสนับสนุนการพัฒนาตำบลแม่โป่งให้มีความ เข้มแข็ง และยั่งยืนต่อไป

๒. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อประเมิน วิเคราะห์ และระบุความเสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตในการดำเนินงานของเทศบาลตำบลแม่โป่งทั้งในด้านกระบวนการปฏิบัติงาน การใช้อำนาจหน้าที่ และการบริหารจัดการทรัพยากรของภาครัฐ

๒. เพื่อกำหนดมาตรการ แนวทาง และกลไกในการป้องกันและลดความเสี่ยงต่อการทุจริตที่อาจเกิดขึ้น ในกระบวนการดำเนินงานของหน่วยงานอย่างเป็นระบบ

๓. เพื่อเสริมสร้างระบบการบริหารจัดการที่มีความโปร่งใส ตรวจสอบได้ และสอดคล้องกับ หลักธรรมาภิบาลในการบริหารราชการของเทศบาลตำบลแม่โป่ง

๔. เพื่อส่งเสริมให้บุคลากรของเทศบาลตำบลแม่โป่งมีความรู้ ความเข้าใจ และตระหนักถึงความสำคัญของการป้องกันการทุจริต รวมทั้งปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริตและยึดถือประโยชน์ส่วนรวมเป็นสำคัญ

๕. เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของเทศบาลตำบลแม่โป่งให้สอดคล้องกับนโยบายของภาครัฐ และแนวทางการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (ITA)

๓. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๑. เทศบาลตำบลแม่โป่งสามารถทราบถึงจุดเสี่ยงหรือช่องว่างของกระบวนการดำเนินงานที่ อาจนำไปสู่การทุจริต และสามารถกำหนดมาตรการป้องกันได้อย่างเหมาะสม

๒. การดำเนินงานของหน่วยงานมีความโปร่งใส มีระบบควบคุมภายในที่มีประสิทธิภาพ และสามารถตรวจสอบได้ในทุกขั้นตอน

๓. บุคลากรของเทศบาลตำบลแม่โป่งมีความตระหนักรู้เกี่ยวกับความเสี่ยงการทุจริต และมีจิตสำนึกในการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต

๔. ส่งเสริมการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล และสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่ยึดมั่นใน ความโปร่งใส และความรับผิดชอบต่อสังคม ๕. สร้างความเชื่อมั่นให้แก่ประชาชน ผู้รับบริการ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ต่อการบริหาร ราชการของเทศบาลตำบลป่าต๋ม

๔. ความหมายของการทุจริต

พระราชบัญญัติมาตรการฝ่ายบริหารและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๓ “ทุจริตใน ภาครัฐ” หมายความว่า ทุจริตต่อหน้าที่หรือประพฤติมิชอบในภาครัฐ “ทุจริตต่อหน้าที่” หมายความว่า ปฏิบัติหรือ ละเว้นการปฏิบัติอย่างใดอย่างหนึ่งในตำแหน่งหรือปฏิบัติ หรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในพฤติการณ์อย่างใดที่อาจทำให้ผู้อื่นเชื่อว่ามีตำแหน่งหรือหน้าที่ ทั้งที่ตนมิได้มีตำแหน่งหรือหน้าที่นั้น หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่ ทั้งนี้ เพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบสำหรับตนเองหรือผู้อื่น หรือกระทำการอันเป็นความผิดต่อตำแหน่ง หน้าที่ราชการหรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรมตามประมวล กฎหมายอาญาหรือตามกฎหมายอื่น

๕. ประเภทความเสี่ยงการทุจริต

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต เป็นเครื่องมือในการป้องกันและสกัดกั้น ลด และปิดโอกาสการทุจริตขององค์กร สำหรับปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ ได้จัดทำประเภทของความเสี่ยงการทุจริตไว้ด้วยกัน ๔ ด้าน ประกอบด้วย

๑. ความเสี่ยงทุจริตด้านการอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘
๒. ความเสี่ยงทุจริตด้านการใช้อำนาจตามกฎหมาย
๓. ความเสี่ยงทุจริตด้านการจัดซื้อจัดจ้าง
๔. ความเสี่ยงทุจริตด้านการบริหารงานบุคคล

๖. นิยามศัพท์เฉพาะ

ความเสี่ยง	เหตุการณ์ที่ยังไม่เกิด ต้องหามาตรการควบคุม
ปัญหา	เหตุการณ์ที่เกิดขึ้น รู้อยู่แล้ว ต้องแก้ไขปัญหา
ประเด็นความเสี่ยง	เป็นขั้นตอนในการค้นหาว่ามีรูปแบบความเสี่ยงการทุจริตอย่างไรบ้าง
โอกาส (Likelihood)	โอกาสหรือความเป็นไปได้ที่เหตุการณ์จะเกิดขึ้น
ผลกระทบ (Impact)	ผลกระทบจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นทั้งที่เป็นตัวเงินหรือไม่เป็นตัวเงิน

ระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต คะแนนรวมที่เป็นผลจากการประเมินความเสี่ยงการทุจริตจาก ๒ ปัจจัย คือโอกาสและ ผลกระทบ

โดยได้มีการนิยามศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับความเสี่ยงการทุจริต (Corruption Risk) และการบริหารความเสี่ยงการทุจริต ดังนี้

ศัพท์เฉพาะ	คำนิยาม
ความเสี่ยง (Risk)	<p>➢ ความน่าจะเป็นที่จะเกิดเหตุการณ์บางอย่างซึ่งมีผลกระทบทำให้การดำเนินงาน ไม่บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือเบี่ยงเบนไปจากที่ กำหนดไว้ ทั้งนี้ ผลกระทบที่เกิดขึ้นอาจส่งผลในทางบวกหรือทางลบก็ได้ (ผลกระทบทางลบ คือ ความเสี่ยง, ผลกระทบทางบวก คือ โอกาส)</p> <p>➢ เหตุการณ์/การกระทำใด ๆ ที่อาจเกิดขึ้นภายใต้สถานการณ์ที่ไม่แน่นอน และส่งผลกระทบ หรือสร้างความเสียหาย (ทั้งที่เป็นตัวเงินและไม่เป็น ตัว เงิน) หรือ ก่อให้เกิดความล้มเหลวหรือลดโอกาสที่จะบรรลุเป้าหมาย ของ องค์กร</p>
การบริหารความเสี่ยง (Risk Management)	<p>➢ กระบวนการดำเนินการต่าง ๆ เพื่อลดมูลเหตุของโอกาสที่จะทำให้เกิด ความเสียหายจากการดำเนินการที่ไม่เป็นไปตามแผน เพื่อให้ระดับของ ความเสี่ยง และผลกระทบที่จะเกิดขึ้นในอนาคตอยู่ในระดับที่สามารถ ยอมรับได้ ควบคุมได้ และตรวจสอบได้อย่างเป็นระบบ</p>
ความเสี่ยงการทุจริต (Corruption Risk)	<p>➢ การดำเนินงานหรือการปฏิบัติหน้าที่ที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตและ ประพฤติมิชอบ หรืออาจก่อให้เกิดการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วน ตนกับ ผลประโยชน์ส่วนรวมของหน่วยงานในอนาคต</p>
การทุจริต	<p>➢ องค์กรเพื่อความโปร่งใสนานาชาติ (TI) ได้กำหนดนิยามและรูปแบบ ของ การทุจริตเป็น ๗ ประเภท ได้แก่</p> <p>๑. การทุจริตขนาดใหญ่ (Grand Corruption) เป็นการกระทำ ของ เจ้าหน้าที่ รัฐระดับสูงเพื่อปิดเบือนนโยบายหรือการใช้อำนาจรัฐ ในทางมิชอบ เพื่อให้ผู้นำ หรือผู้บริหารประเทศได้รับผลประโยชน์จาก การใช้ทรัพยากรของชาติ</p> <p>๒. การทุจริตขนาดเล็ก (Petty Corruption) เป็นการกระทำ ของ เจ้าหน้าที่ รัฐ ระดับกลางและระดับล่างต่อประชาชนทั่วไป โดยการ ใช้อำนาจหน้าที่ที่ได้รับ มอบหมายในทางมิชอบ</p> <p>๓. การติดสินบน (Bribery) เป็นการเสนอ การให้ หรือสัญญาว่าจะให้ ผลประโยชน์ทั้งในรูปของเงิน สิ่งของ และสิ่งตอบแทนต่าง ๆ เพื่อเป็น แรงจูงใจ ให้เกิดการกระทำผิดกฎหมายหรือศีลธรรมอันดี</p> <p>๔. การยักยอก (Embezzlement) คือ การที่พนักงานหรือ เจ้าหน้าที่องค์กร ของรัฐนำเงินหรือสิ่งของที่ได้รับมอบหมายให้ใช้ใน หน้าที่ราชการ มาใช้เพื่อ ประโยชน์ส่วนตนหรือเพื่อกิจกรรมอื่นที่ไม่ เกี่ยวข้อง</p>

ศัพท์เฉพาะ	คำนิยาม
	<p>๕. การอุปถัมภ์ (Patronage) เป็นรูปแบบหนึ่งของการเล่น พรรค เล่นพวก ด้วยการคัดเลือกบุคคลจากสายสัมพันธ์ทางการเมือง หรือเครือข่าย (Connection) เพื่อเข้ามาทำงานหรือเพื่อได้รับ ผลประโยชน์ โดยไม่คำนึงถึง คุณสมบัติและความเหมาะสม</p> <p>๖. การเลือกที่รักมักที่ชัง (Nepotism) เป็นรูปแบบหนึ่งของการ เล่นพรรค เล่นพวก โดยเจ้าหน้าที่ของรัฐจะใช้อำนาจที่มีในการให้ผล ประโยชน์หรือให้ หน้าที่ การงานแก่เพื่อน ครอบครัว หรือบุคคลใกล้ชิด โดย ไม่คำนึงถึงคุณสมบัติ และความเหมาะสม</p> <p>๗. ผลประโยชน์ทับซ้อน (Conflict of Interest) คือ การขัดกัน ระหว่าง ประโยชน์ส่วนตนกับประโยชน์ส่วนรวม อันเกิดจากที่บุคคลต้อง มีหน้าที่หรือ สถานะมากกว่า ๑ สถานะ</p>
การขัดกันระหว่าง ประโยชน์ส่วนตน กับ ประโยชน์ส่วนรวม	<p>➢ การที่เจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการใดๆ หรือดำเนินการในกิจการ สาธารณะ ที่ เป็นการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่หรือความรับผิดชอบ ในกิจการของรัฐ หรือองค์กรของรัฐ เพื่อประโยชน์ของรัฐหรือเพื่อ ประโยชน์ของส่วนรวม แต่ เจ้าหน้าที่ของรัฐได้มีผลประโยชน์ส่วนตนเข้า ไปแอบแฝง หรือเป็นผู้ที่มีส่วน ได้ เสียในรูปแบบต่างๆ หรือนำประโยชน์ ส่วนตนหรือความสัมพันธ์ส่วนตน เข้ามา มีอิทธิพลหรือเกี่ยวข้องในการ ใช้อำนาจหน้าที่หรือดุลยพินิจในการ พิจารณา ตัดสินใจในการกระทำ การใดๆ หรือดำเนินการดังกล่าว นั้น เพื่อ แสวงหา ประโยชน์ในทาง การเงินหรือประโยชน์อื่นๆ สำหรับตนเองหรือ บุคคลใดบุคคล หนึ่ง</p>
ความเสี่ยง / ปัญหา	<p>ความเสี่ยง : เหตุการณ์ที่ยังไม่เกิด ต้องหามาตรการควบคุม</p> <p>ปัญหา : เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นแล้ว รู้อยู่แล้ว ต้องแก้ไขปัญหา</p>
ประเด็นความเสี่ยง	เป็นขั้นตอนในการค้นหาว่ามีรูปแบบความเสี่ยงการทุจริตอย่างไรบ้าง
โอกาส (Likelihood)	โอกาสหรือความเป็นไปได้ที่เหตุการณ์จะเกิดขึ้น
ผลกระทบ (Impact)	ผลกระทบจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นทั้งที่เป็นตัวเงินหรือไม่เป็นตัวเงิน
ระดับความรุนแรงของ ความเสี่ยงการทุจริต (Risk Score)	คะแนนรวมที่แสดงให้เห็นถึงระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต ที่เป็น ผลจากการประเมินความเสี่ยงการทุจริต จาก ๒ ปัจจัย คือ โอกาส (Likelihood) และผลกระทบ (Impact)

๗. วิธีการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต ดำเนินการผ่าน ๕ ขั้นตอนสำคัญ ดังนี้

วิธีการ/ขั้นตอนการประเมินความเสี่ยงการทุจริต																																																
๑. การคัดเลือก กระบวนการหรือโครงการที่มีความเสี่ยงการทุจริต	<p>แสดงข้อมูลการประเมินความเสี่ยงการทุจริตในหน่วยงานภาครัฐ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ อย่างน้อยด้าน ๑ ด้านจาก ๓ ด้าน ดังต่อไปนี้</p> <p>(๑) ด้านการพิจารณาอนุมัติ อนุญาตของทางราชการ</p> <p>(๒) ด้านการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่</p> <p>(๓) ด้านการใช้จ่ายงบประมาณ</p>																																															
๒. ประเด็น ความเสี่ยงการทุจริต	<p>กระบวนการพิจารณา วิเคราะห์ และระบุประเด็นหรือกิจกรรมในการดำเนินงาน ของหน่วยงานที่อาจมีโอกาสมากเกินไปให้เกิดการทุจริตหรือประพฤตินิষอบ โดยพิจารณาจาก ขั้นตอนการปฏิบัติงาน อำนาจหน้าที่ การใช้ดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่ รวมถึงการใช้จ่าย งบประมาณและการบริหารจัดการทรัพยากรของภาครัฐ เพื่อให้สามารถกำหนด มาตรการควบคุม ป้องกัน และลดความเสี่ยงที่อาจนำไปสู่การทุจริตได้อย่างเหมาะสม และเป็นระบบ</p>																																															
๓. กำหนดเกณฑ์ การประเมินความเสี่ยงการทุจริต	<p>เป็นขั้นตอนก่อนทำการประเมินความเสี่ยงของหน่วยงานที่ต้องกำหนดเกณฑ์สำหรับใช้ในการประเมินความเสี่ยงการทุจริตของกระบวนการ หรือโครงการที่ทำการประเมินตามความเหมาะสม โดยพิจารณาจาก ๒ ปัจจัย คือ ด้าน โอกาส และด้าน ผลกระทบ</p> <p>- โอกาสที่จะเกิด (Likelihood) : พิจารณาความเป็นไปได้ที่จะเกิดเหตุการณ์ ความเสี่ยงในช่วงเวลาหนึ่งในรูปของความถี่หรือความน่าจะเป็นที่จะเกิดเหตุการณ์ นั้น ๆ</p> <p>- ผลกระทบ (Impact) : การวัดความรุนแรงของความเสียหายที่จะเกิดขึ้น จาก ความเสี่ยงนั้น โดยสามารถแบ่งเป็นผลกระทบด้านการเงิน และผลกระทบที่ไม่ใช่การเงิน</p> <table border="1" data-bbox="481 1552 1388 1883"> <thead> <tr> <th colspan="6">ระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต (Risk Score)</th> </tr> <tr> <th rowspan="2">โอกาส (Likelihood)</th> <th colspan="5">ผลกระทบ (Impact)</th> </tr> <tr> <th>1</th> <th>2</th> <th>3</th> <th>4</th> <th>5</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>5</td> <td>ปานกลาง</td> <td>สูง</td> <td>สูงมาก</td> <td>สูงมาก</td> <td>สูงมาก</td> </tr> <tr> <td>4</td> <td>ต่ำ</td> <td>ปานกลาง</td> <td>สูง</td> <td>สูงมาก</td> <td>สูงมาก</td> </tr> <tr> <td>3</td> <td>ต่ำ</td> <td>ปานกลาง</td> <td>สูง</td> <td>สูง</td> <td>สูงมาก</td> </tr> <tr> <td>2</td> <td>ต่ำ</td> <td>ต่ำ</td> <td>ปานกลาง</td> <td>ปานกลาง</td> <td>สูง</td> </tr> <tr> <td>1</td> <td>ต่ำ</td> <td>ต่ำ</td> <td>ต่ำ</td> <td>ต่ำ</td> <td>ปานกลาง</td> </tr> </tbody> </table>	ระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต (Risk Score)						โอกาส (Likelihood)	ผลกระทบ (Impact)					1	2	3	4	5	5	ปานกลาง	สูง	สูงมาก	สูงมาก	สูงมาก	4	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูงมาก	สูงมาก	3	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูง	สูงมาก	2	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	ปานกลาง	สูง	1	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง
ระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต (Risk Score)																																																
โอกาส (Likelihood)	ผลกระทบ (Impact)																																															
	1	2	3	4	5																																											
5	ปานกลาง	สูง	สูงมาก	สูงมาก	สูงมาก																																											
4	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูงมาก	สูงมาก																																											
3	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูง	สูงมาก																																											
2	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	ปานกลาง	สูง																																											
1	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง																																											

วิธีการ/ขั้นตอนการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

๔. ประเมินระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต	เป็นขั้นตอนการระบุประเด็นความเสี่ยงการทุจริต และการจัดระดับความรุนแรง ของความเสี่ยงการทุจริต โดยการอธิบายรายละเอียดเหตุการณ์ที่มีโอกาสเกิดความ เสี่ยงการทุจริตว่ามีรูปแบบพฤติกรรมทุจริตที่ในแต่ละขั้นตอนในการดำเนินงาน ของกระบวนการหรือโครงการที่ทำการประเมินให้มีความชัดเจนมากที่สุด โดยอาจ ค้นหาจาก ความเสี่ยงที่เคยเกิด หรือคาดว่าจะเกิดซ้ำสูง/มีประวัติอยู่แล้ว (Known Factor) และไม่เคย เกิดหรือไม่มีประวัติมาก่อน แต่มีความเสี่ยงจากการพยากรณ์ใน อนาคตว่ามีโอกาสเกิด (Unknown Factor)
๕. การจัดทำมาตรการควบคุมความเสี่ยง การทุจริต	เป็นการกำหนดวิธีการหรือแนวทางเพื่อควบคุม หรือลดโอกาสความเสี่ยงการ ทุจริต โดยการนำมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตของกระบวนการหรือโครงการ ที่ทำการประเมินของหน่วยงานที่มีอยู่ในปัจจุบัน มาทำการประเมินว่ามีประสิทธิภาพ อยู่ในระดับใดเพื่อพิจารณาจัดทำมาตรการควบคุมความเสี่ยงการ ทุจริตเพิ่มเติม ทั้งนี้ควรเชื่อมโยงให้สอดคล้องกับความเสี่ยงที่ประเมินไว้ และต้อง มีการติดตามเพื่อประเมินการบริหารความเสี่ยงการทุจริตในกิจกรรมตามแผน บริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตที่กำหนดไว้

แบบฟอร์มการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ๕ ขั้นตอนตามคู่มือฯ ของสำนักงาน ป.ป.ท.

ขั้นตอนที่ ๑ การคัดเลือกกระบวนการ หรือโครงการ / ขั้นตอนที่ ๒ การกำหนดประเด็นความเสี่ยงการทุจริต

ชื่อหน่วยงาน.....กองช่าง เทศบาลตำบลแม่โป่ง.....

ประเภทความเสี่ยงด้านที่ ๓.....ความเสี่ยงทุจริตด้านการจัดซื้อจัดจ้าง.....

ชื่อ กระบวนการ / โครงการ.....งานด้านการสำรวจ ออกแบบ และประมาณการก่อสร้าง.....

ลำดับที่	ขั้นตอน การดำเนินงาน	ประเด็นความเสี่ยง การทุจริต
๑	ขั้นตอนการสำรวจพื้นที่โครงการก่อสร้าง	เนื่องเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้านสำรวจ และออกแบบ ประมาณการ มิได้เพียงพอต่อปริมาณงาน ยังขาดอัตรากำลังนายช่างโยธาอยู่ จำนวน ๒ ตำแหน่ง ปัจจุบันมีเพียง ผู้อำนวยการกองช่าง และ พนักงานจ้างตามภารกิจ จำนวน ๓ คน จึงมีประเด็นความเสี่ยงในการสำรวจอาจรุกล้ำเข้าไปในที่ดินของประชาชนทั่วไป หรือที่ดินเป็นของหน่วยงานอื่น
๒	ขั้นตอนการออกแบบก่อสร้าง	เนื่องจากเจ้าหน้าที่มีน้อย แต่ปริมาณงานมีมาก การออกแบบก่อสร้างจึงมีความเสี่ยงที่จะเกิดความผิดพลาดในการเร่งรัดออกแบบก่อสร้าง
๓	ขั้นตอนการประมาณราคา	เนื่องจากเจ้าหน้าที่มีน้อย แต่ปริมาณงานมีมาก การประมาณราคาที่มีความเร่งรัดเกินไปอาจก่อให้เกิดการประมาณราคาที่ผิดพลาดได้
๔	ขั้นตอนการนำโครงการไปจัดซื้อจัดจ้าง	เนื่องจากความเสี่ยงในการ สำรวจ ออกแบบ และประมาณราคาที่ไม่ถูกต้องจึงมีประเด็นความเสี่ยงต่อการประมาณราคาที่สูงกว่าความเป็นจริง หรือไม่ตรงกับพื้นที่งานก่อสร้างจริง

ขั้นตอนที่ ๓ การกำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

เกณฑ์โอกาสเกิดการทุจริต (Likelihood)

โอกาสเกิดการทุจริต (Likelihood)	
๕	มีโอกาสเกิดขึ้นเป็นประจำ
๔	มีโอกาสเกิดขึ้นบ่อยครั้ง
๓	มีโอกาสเกิดขึ้นบางครั้ง
๒	มีโอกาสเกิดขึ้นน้อยครั้ง
๑	มีโอกาสเกิดขึ้นยาก

ผลกระทบ (Impact)

ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact)	
๕	เกิดความเสียหาย มีการฟ้องร้องหรือถูกสอบสวนทางกฎหมาย ส่งผลกระทบต่อระบบราชการ
๔	ภาพลักษณ์ของหน่วยงานไม่ดี ไม่โปร่งใส มีข่าวเผยแพร่ในสื่อสังคมออนไลน์
๓	หน่วยงานตรวจสอบภายใน/ภายนอก เข้าตรวจสอบข้อเท็จจริง
๒	มีคนร้องเรียน แจ้งเบาะแส
๑	มีความกังวลและสอบถามข้อมูล

Risk Score					
โอกาส (Likelihood)	ผลกระทบ (Impact)				
	๑	๒	๓	๔	๕
๕	ปานกลาง (๕ x ๑ = ๕)	สูง (๕ x ๒ = ๑๐)	สูงมาก (๕ x ๓ = ๑๕)	สูงมาก (๕ x ๔ = ๒๐)	สูงมาก (๕ x ๕ = ๒๕)
๔	ต่ำ (๔ x ๑ = ๔)	ปานกลาง (๔ x ๒ = ๘)	สูง (๔ x ๓ = ๑๒)	สูงมาก (๔ x ๔ = ๑๖)	สูงมาก (๔ x ๕ = ๒๐)
๓	ต่ำ (๓ x ๑ = ๓)	ปานกลาง (๓ x ๒ = ๖)	ปานกลาง (๓ x ๓ = ๙)	สูง (๓ x ๔ = ๑๒)	สูงมาก (๓ x ๕ = ๑๕)
๒	ต่ำ (๒ x ๑ = ๒)	ต่ำ (๒ x ๒ = ๔)	ปานกลาง (๒ x ๓ = ๖)	ปานกลาง (๒ x ๔ = ๘)	สูง (๒ x ๕ = ๑๐)
๑	ต่ำ (๑ x ๑ = ๑)	ต่ำ (๑ x ๒ = ๒)	ต่ำ (๑ x ๓ = ๓)	ต่ำ (๑ x ๔ = ๔)	ปานกลาง (๑ x ๕ = ๕)

ระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต

- สีเขียว หมายถึง ความเสี่ยงระดับต่ำ (น้อยกว่า ๕ คะแนน)
- สีเหลือง หมายถึง ความเสี่ยงระดับปานกลาง (๕ - ๙ คะแนน)
- สีส้ม หมายถึง ความเสี่ยงระดับสูง (๑๐ - ๑๔ คะแนน)
- สีแดง หมายถึง ความเสี่ยงระดับสูงมาก (๑๕ คะแนน ขึ้นไป)

ขั้นตอนที่ ๔ การประเมินความระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต

ลำดับที่	ขั้นตอน การดำเนินงาน	ประเด็นความเสี่ยง การทุจริต	Risk Score (L x I)			
			Likelihood	Impact	Risk Score	ระดับ ความเสี่ยง
๑	ขั้นตอนการสำรวจพื้นที่โครงการก่อสร้าง	เนื่องเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้านสำรวจ และออกแบบ ประมาณการ มีไม่เพียงพอต่อปริมาณงาน ยังขาดอัตรากำลังนายช่างโยธาอยู่ จำนวน ๒ ตำแหน่ง ปัจจุบันมีเพียง ผู้อำนวยการกองช่าง และพนักงานจ้างตามภารกิจ จำนวน ๓ คน จึงมีประเด็นความเสี่ยงในการสำรวจอาจรุกล้ำเข้าไปในที่ดินของประชาชนทั่วไปหรือที่ดินเป็นของหน่วยงานอื่น	๒	๑	๒	ต่ำ
๒	ขั้นตอนการออกแบบก่อสร้าง	เนื่องจากเจ้าหน้าที่มีน้อย แต่ปริมาณงานมีมาก การออกแบบก่อสร้างจึงมีความเสี่ยงที่จะเกิดความผิดพลาดในการเร่งรัดออกแบบก่อสร้าง	๒	๑	๒	ต่ำ
๓	ขั้นตอนการประมาณราคาก่อสร้าง	เนื่องจากเจ้าหน้าที่มีน้อย แต่ปริมาณงานมีมาก การประมาณราคาที่มีความเร่งรัดเกินไปอาจก่อให้เกิดการประมาณราคาผิดพลาดได้	๒	๑	๒	ต่ำ
๔	ขั้นตอนการนำโครงการไปจัดซื้อจัดจ้าง	เนื่องจากความเสี่ยงในการ สำรวจ ออกแบบ และประมาณราคาที่ไม่ถูกต้องจึงมีประเด็นความเสี่ยงต่อการประมาณราคาที่สูงกว่าความเป็นจริง หรือไม่ตรงกับพื้นที่งานก่อสร้างจริง	๒	๑	๒	ต่ำ

ขั้นตอนที่ ๕ การจัดทำมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต

ชื่อกระบวนการ/โครงการ .....การขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ....								
ลำดับ ที่	ขั้นตอนการดำเนินการ	ประเด็นความเสี่ยง การทุจริต	ระดับ ความ เสี่ยง	มาตรการควบคุมหรือป้องกัน ความเสี่ยงการทุจริต	วิธีดำเนินการ	ระยะเวลา	งบประมาณ	ผู้รับผิดชอบ
๑	ขั้นตอนการสำรวจพื้นที่ โครงการก่อสร้าง	เนื่องเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน ด้านสำรวจ และออกแบบ ประมาณการ มีไม่เพียงพอ ต่อปริมาณงาน ยังขาด อัตรากำลังนายช่างโยธาอยู่ จำนวน ๒ ตำแหน่ง ปัจจุบัน มีเพียง ผู้อำนวยการกองช่าง และพนักงานจ้างตามภารกิจ จำนวน ๓ คน จึงมีประเด็น ความเสี่ยงในการสำรวจอาจ รุกล้ำเข้าไปในที่ดินของ ประชาชนทั่วไป หรือที่ดิน เป็นของหน่วยงานอื่น	ต่ำ	กำชับเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบให้ ทำงานด้วยความละเอียดรอบ ครอบ และให้ผู้บังคับบัญชา ตรวจสอบอย่างใกล้ชิด โดย ขั้นตอนการสำรวจออกแบบ หาก มีที่ดินแปลงใด มีความสงสัยว่า เป็นที่ดินส่วนบุคคล หรือที่ดินของ หน่วยงานอื่น ให้ รีบ แจ้ง ผู้บังคับบัญชา หรือเจ้าหน้าที่ ผู้เกี่ยวข้องโดยด่วน	รับโอนย้ายช่างโยธา ตามกรอบ อัตรากำลังที่ขาดอยู่ จำนวน ๒ ตำแหน่ง	๑ ต.ค. ๖๘- ๓๐ ก.ย. ๖๙	ไม่ใช่ งบประมาณ	กองช่าง
๒	ขั้นตอนการออกแบบ ก่อสร้าง	เนื่องจากเจ้าหน้าที่มีน้อย แต่ปริมาณงานมีมาก การ ออกแบบก่อสร้างจึงมีความ เสี่ยงที่จะเกิดความผิดพลาด ในการเร่งรัดออกแบบ ก่อสร้าง	ต่ำ	๑.กำชับให้ทำงานด้วยความรอบ ครอบ ๒.หากช่วงเวลาไหนที่มีปริมาณ งานมาก และเร่งด่วน อนุญาตให้ เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบทำงาน ล่วงเวลาได้	รับโอนย้ายช่างโยธา ตามกรอบ อัตรากำลังที่ขาดอยู่ จำนวน ๒ ตำแหน่ง	๑ ต.ค. ๖๘- ๓๐ ก.ย. ๖๙	ไม่ใช่ งบประมาณ	กองช่าง

ชื่อกระบวนการ/โครงการ .....การขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ....

ลำดับ ที่	ขั้นตอนการดำเนินการ	ประเด็นความเสี่ยง การทุจริต	ระดับ ความ เสี่ยง	มาตรการควบคุมหรือป้องกัน ความเสี่ยงการทุจริต	วิธีดำเนินการ	ระยะเวลา	งบประมาณ	ผู้รับผิดชอบ
	ขั้นตอนการประมาณราคา	เนื่องจากเจ้าหน้าที่มีน้อย แต่ปริมาณงานมีมาก การประมาณราคาที่มีความเร่งรัดเกินไปอาจก่อให้เกิดการประมาณราคาที่ผิดพลาดได้	ต่ำ	๑.กำชับให้ทำงานด้วยความรอบคอบ ๒.หากช่วงเวลาไหนที่มีปริมาณงานมาก และเร่งด่วน อนุญาตให้เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบทำงานล่วงเวลาได้	รับโอนย้ายช่างโยธา ตามกรอบอัตรากำลังที่ขาดอยู่ จำนวน ๒ ตำแหน่ง	๑ ต.ค. ๖๘- ๓๐ ก.ย. ๖๙	ไม่ใช่ งบประมาณ	กองช่าง
	ขั้นตอนการนำโครงการไป จัดซื้อจัดจ้าง	เนื่องจากความเสี่ยงในการสำรวจ ออกแบบ และประมาณราคาที่ไม่ถูกต้องจึงมีประเด็นความเสี่ยงต่อการประมาณราคาที่สูงกว่าความเป็นจริง หรือไม่ตรงกับพื้นที่งานก่อสร้างจริง	ต่ำ	ให้เจ้าหน้าที่พัสดุ ผู้อำนวยการกองคลัง และผู้เกี่ยวข้องในการจัดซื้อจัดจ้างตรวจสอบความถูกต้องของเอกสาร และตรวจสอบการสำรวจ ออกแบบ ประมาณราคา กับผู้อำนวยการกองช่างอีกรอบก่อนประกาศหาผู้รับจ้าง	รับโอนย้ายช่างโยธา ตามกรอบอัตรากำลังที่ขาดอยู่ จำนวน ๒ ตำแหน่ง	๑ ต.ค. ๖๘- ๓๐ ก.ย. ๖๙	ไม่ใช่ งบประมาณ	กองคลัง